

PRAKSISOVERSIGT · FAMILIERET

Praksisoversigt over internationale børnebortførelser – tilbagegivelse efter Haagerkonventionen

Ulovlighedsvurderingen efter § 10 og nægtelsesgrundene i § 11 i praksis

Version 2 Opdateret 22. jul. 2026 19 afgørelser · 2014–2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Når et barn ulovligt føres til eller tilbageholdes i Danmark fra en stat, der har tiltrådt Haagerkonventionen af 1980, er udgangspunktet efter børnebortførelsesloven, at barnet skal tilbagegives, så tvisten om forældreansvaret kan afgøres i barnets bopælsland. Praksisoversigten gennemgår ulovlighedsvurderingen efter [børnebortførelseslovens § 10](#) – herunder bopælsbegrebet (habitual residence) og kravet om en faktisk udøvet forældremyndighed – og de fire nægtelsesgrunde i [§ 11](#), som Højesteret anvender restriktivt. Hovedmønstret i nyere praksis er, at undtagelsen om alvorlig risiko i [§ 11, nr. 2](#), kun bærer en nægtelse, når risikoen kan godtgøres på objektive forhold, mens rene påstande om vold eller utryghed ikke er tilstrækkelige. Oversigten inddrager desuden 2020-ændringen af [§ 10, stk. 1](#), om hvem og hvordan barnet tilbagegives til, procesrammen efter familieretsreformen samt samspillet med [forældreansvarslovens § 3, stk. 2](#) og [straffelovens § 215, stk. 2](#).

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Udgangspunktet efter [børnebortførelseslovens § 10, stk. 1](#) er, at et ulovligt bortført eller tilbageholdt barn skal tilbagegives; nægtelsesgrundene i [§ 11](#) er undtagelser med begrænset rækkevidde.
- 02** Om en bortførelse eller tilbageholdelse er ulovlig, afgøres efter loven i den stat, hvor barnet havde bopæl umiddelbart før handlingen – ikke efter dansk ret.
- 03** Familieretten må i tilbagegivelsessagen ikke prøve, hvem der bør have forældremyndigheden; det spørgsmål hører under myndighederne i barnets bopælsland.
- 04** Der gælder en formodning for, at den, der havde forældremyndigheden, også faktisk udøvede den, jf. [§ 10, stk. 2, nr. 2](#) – og det er ingen betingelse, at barnet og forældremyndighedsindehaveren har boet sammen.
- 05** En samværsberettiget uden del i forældremyndigheden og en værge, der kun har ansvaret for barnets økonomiske forhold, kan ikke kræve tilbagegivelse.
- 06** Nægtelse efter [§ 11, nr. 2](#), skal hvile på objektive forhold – Højesteret stadfæstede 8. maj 2026 tilbagegivelse til USA, fordi den alvorlige risiko ikke var godtgjort på objektivt grundlag.

- 07 Nægtelse efter § 11, nr. 2, kan derimod bæres af ydre, objektivt konstaterbare forhold som krig, når de kombineres med, at bortføreren er barnets primære omsorgsperson, og at adskillelsen har været lang.
- 08 Det er ikke en betingelse efter § 11, nr. 2, at risikoen for barnet er umiddelbart foreliggende.
- 09 1-årsfristen i § 11, nr. 1, regnes fra bortførelsen eller tilbageholdelsen til indgivelsen af anmodningen til familieretten; tidspunktet for rettens afgørelse er uden betydning.
- 10 Nægtelse efter § 11, nr. 1, kræver både at der er gået 1 år, og at barnet er faldet til i sine nye omgivelser – de to betingelser er kumulative.
- 11 Barnets egen modstand efter § 11, nr. 3, skal sammenholdes med barnets alder og modenhed, og familieretten skal afholde børnesamtale efter § 16, jf. retsplejelovens § 456 r, stk. 2.
- 12 Ordre public-forbeholdet i § 11, nr. 4, er en særlig klausul med begrænset rækkevidde, der kun kan anvendes i ekstraordinære undtagelsessituationer.
- 13 Efter 2020-ændringen af § 10, stk. 1, kan familieretten tage stilling til, til hvem og hvordan barnet tilbagegives – herunder til myndighederne i bopælslandet eller under beskyttelsesforanstaltninger som ophold på krisecenter eller hemmelig adresse.
- 14 En afgørelse om tilbagegivelse skal ud over betingelserne i § 10, stk. 1, altid være til barnets bedste.
- 15 Sagerne skal fremmes hurtigst muligt, og er sagen ikke afgjort inden 6 uger efter anmodningens indgivelse, skal familieretten efter anmodning redegøre for årsagen, jf. § 15.
- 16 En kendelse om, at en sag skal fremmes efter børnebortførelsesloven, er en delafgørelse, der kun kan kæres med Procesbevillingsnævnets tilladelse.
- 17 Verserer en anmodning om tilbagegivelse, kan der ikke træffes dansk afgørelse om forældremyndighed eller barnets bopæl, før anmodningen er behandlet, jf. § 19.
- 18 Straffelovens § 215, stk. 2, forudsætter, at udførslen af landet er ulovlig – ved fælles forældremyndighed kræver det uenighed om selve forældremyndigheden, jf. forældreansvarslovens § 3, stk. 2, og ikke blot uenighed om barnets bopæl.

Lovgrundlaget: én lov, to 1980-konventioner og et dansk retsforbehold

§ 1

Danske tilbagegivelsessager afgøres efter **lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser)** – i det følgende børnebortførelsesloven. Loven gennemfører to konventioner fra 1980 i dansk ret og holder dem systematisk adskilt:

Kapitel	Konvention	Genstand	Centrale §§
Kapitel 3	Europarådskonventionen af 1980	Anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser om forældremyndighed, bopæl og samvær	§ 4 , § 5 , § 6
Kapitel 4	Haagerkonventionen af 1980	Tilbagegivelse af børn, der ulovligt er ført til eller tilbageholdes i Danmark	§ 10 , § 11
Kapitel 6 a	(ingen konvention)	Retshjælp m.v. når barnet er bortført fra Danmark	§ 20 a

Afgrænsningen mellem sporene følger af [§ 2](#): §§ 3-9, 12-13, 15, stk. 1, 16-18 og 20 anvendes over for Europarådskonventionsstater, mens §§ 3, 10-12 og 14-20 anvendes over for Haagerkonventionsstater. Loven gælder efter [§ 1, stk. 2](#) for børn under 16 år, og efter [§ 2, stk. 4](#) anvendes den ikke i forhold til Finland, Island, Norge eller Sverige i det omfang, der gælder andre regler.

Forskellen mellem de to konventioner er praktisk vigtig. Som det er formuleret i [Vejledning om international kompetence i sager om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær m.v.](#):

Haagerkonventionen af 1980 vedrører anmodninger om tilbagegivelse af bortførte eller tilbageholdte børn, oftest i situationer hvor forældrene har fælles forældremyndighed, og hvor den fælles forældremyndighed ikke bygger på en afgørelse, men følger direkte af loven [...] Europarådskonventionen af 1980 vedrører anmodninger om tilbagegivelse af bortførte eller tilbageholdte børn i situationer, hvor der er truffet en afgørelse om forældremyndigheden i et land, der har tilsluttet sig konventionen.

Europarådssporet har sine egne nægtelsesgrunde i [§ 6](#) – herunder at afgørelsens virkninger vil være åbenbart uforenelige med grundlæggende danske principper, og at barnet var dansk statsborger eller havde bopæl her uden tilsvarende tilknytning til oprindelsesstaten – samt et særligt forkyndelseskrav ved udeblivelsesafgørelser i [§ 5](#).

Fordi Danmark på grund af retsforbeholdet ikke er bundet af Bruxelles II-forordningen, er Haagerkonventionerne det centrale instrument for danske myndigheder. EU-Domstolens praksis om forordningen er derfor ikke direkte bindende her, men den belyser de samme grundbegreber – se fx [C-35/23](#), hvor Domstolen fastslog, at en »anmodning om tilbagegivelse« sigter mod tilbagegivelse til den stat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse, og at en anmodning om forældremyndighed ikke kan sidestilles hermed:

[E]n anmodning om tilbagegivelse af et barn og en anmodning om tilkendelse af forældremyndigheden over et barn er ikke indbyrdes udskiftelige, idet disse to anmodninger har forskellige funktioner.

Endelig blev terminologien justeret ved [lov nr. 1687 af 30. december 2024](#), hvorved »Haagerkonventionen« i bl.a. [§ 10](#), stk. 1, og i overskriften til kapitel 4 ændres til »Haagerbørnebortførelseskonventionen«. Ændringen trådte i kraft 1. januar 2025, men er endnu ikke konsolideret ind i lovebekendtgørelsen fra 2023 – begrundelsen er, at loven efter samme ændringslov også kom til at henvise til Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen).

LOV

[Børnebortførelsesloven § 1, stk. 1-2](#)
[Børnebortførelsesloven § 2, stk. 1-5](#)
[Børnebortførelsesloven § 4](#)
[Børnebortførelsesloven § 5](#)
[Børnebortførelsesloven § 6](#)

PRAKSIS EU-Domstolen · Kompetence ved barnebortførelse mellem medlemsstater og tredjelande: Fortolkning af Bruxelles IIa-forordningen 20.06.2024

Betænkning nr. 1166/1989: afvejningen mellem en »stærk« og en »svag« konvention

§ 2

Den danske tilslutning til de to 1980-konventioner blev forberedt af en arbejdsgruppe under Justitsministeriet, hvis [betænkning nr. 1166/1989 om internationale børnebortførelser](#) fortsat er den bedste kilde til, hvorfor nægtelsesgrundene i § 11 er udformet, som de er.

Arbejdsgruppen formulerede kernedilemmaet på [s. 34](#):

Den størst mulige effektivitet opnås, såfremt konventionerne er uden undtagelsesbestemmelser, eller hvis sådanne regler har begrænset omfang. En sådan "stærk" konvention kan imidlertid have uheldige konsekvenser, f.eks. hvis den medfører pligt til at udlevere et barn til et andet land, selv om der er tungtvejende grunde for, at barnet bør blive i Danmark. Hensynet til hvad der er bedst for barnet og andre forhold, som kan give grundlag for at nægte anerkendelse, fuldbyrdelse og udlevering, må således afvejes over for behovet for effektive regler, som ikke udhules gennem skønspægede undtagelser.

Om Haagerkonventionens grundlæggende funktion hedder det på [s. 35](#):

Formålet er en genoprettelse af den faktiske tilstand, således at tvister om forældremyndighed og samværsret får sin endelige afgørelse i barnets oprindelsesland. [...] Bekræftes det, at der foreligger en ulovlig børnebortførelse, har den konventionsstat, hvor barnet befinder sig, pligt til at udlevere barnet, selv om forældremyndighedsspørgsmålet ville blive bedømt anderledes efter dette lands egen lovgivning.

Arbejdsgruppen fandt, at de to konventioner både har fordele og ulemper i forhold til hinanden og i visse tilfælde supplerer hinanden, og at der ikke var grundlag for at prioritere den ene frem for den anden – Danmark burde tiltræde begge, ligesom Norge og Sverige havde ønsket ([s. 40](#)).

Samme afbalancering blev gengivet af Folketingets Ombudsmand i **FOB 1995.191**, hvor Ombudsmanden i sagen om [samværsret i udlandet og konkret/abstrakt bortførelsesrisiko](#) citerede betænkningen for, at konventionerne udgør

en rimelig afvejning af almindelige effektivitetsønsker og hensynet til, hvad der er bedst for barnet. Der er ikke grund til at antage, at de stater, som tilslutter sig konventionerne, vil udnytte undtagelsesbestemmelserne på utilsigtet måde. [...] staterne må følgelig være opmærksom på, at konventionernes regler skal følges loyalt, og at der ikke er grundlag for en situationsbetinget anvendelse afhængig af, om staten er oprindelsesland eller modtagerland i den konkrete tvist.

Det er denne loyalitetsforpligtelse, der forklarer den restriktive linje, danske domstole anlægger ved anvendelsen af § 11.

LOV

[Børnebortførelsesloven § 10, stk. 1](#)

[Børnebortførelsesloven § 11](#)

Ulovlighedsvurderingen efter § 10: bopæl, faktisk udøvet forældremyndighed og fremmed ret

§ 3

§ 10 indeholder to led. Efter **stk. 1** skal børn, som ulovligt er ført her til landet eller ulovligt tilbageholdes her, efter anmodning tilbagegives, hvis barnet **umiddelbart før** bortførelsen eller tilbageholdelsen havde **bopæl** i en konventionsstat. Efter **stk. 2** er handlingen ulovlig, hvis den (nr. 1) strider mod forældremyndighedsindehaverens rettigheder ifølge loven i den stat, hvor barnet havde bopæl umiddelbart før handlingen, og (nr. 2) rettighederne blev udøvet på gerningstidspunktet eller fortsat ville være udøvet, hvis handlingen ikke var foretaget.

De oprindelige forarbejder til bestemmelsen (lovforslag L 14 af 3. oktober 1990) fastlægger flere fortolkningspunkter, der stadig er styrende:

- **Hvem kan kræve tilbagegivelse?** Indehaveren kan være både en fysisk og en juridisk person, fx en institution, som har fået overført forældremyndigheden. »Den, der som værge kun har ansvaret for barnets økonomiske forhold, og den, som ikke har forældremyndighed, men samværsret, vil ikke kunne fremsætte krav om tilbagegivelse.«
- **Fælles forældremyndighed er omfattet.** Bestemmelsen »er også anvendelig, hvis der er fælles forældremyndighed, og den ene af indehaverne uden den andens samtykke bortfører eller tilbageholder barnet«.
- **Formodning for faktisk udøvelse.** Kravet i nr. 2 om faktisk udøvelse skal beskytte barnet mod at blive fjernet fra sit vanlige miljø, men »der [foreligger] en formodning for, at den, som havde forældremyndigheden, også i praksis udøvede denne. Det er ingen betingelse for udøvelsen, at barnet og den, der har forældremyndigheden, også har boet sammen« – barnet kan fx have boet uden for hjemmet på grund af uddannelse eller sygdom.
- **Fremmed ret er afgørende.** Både spørgsmålet om, hvem der havde forældremyndigheden, og om handlingen var ulovlig, »beror på loven i den stat, hvor barnet havde bopæl umiddelbart før bortførelsen eller tilbageholdelsen«. § 14, stk. 3 giver familieretten mulighed for at kræve fremlagt en afgørelse fra en myndighed i bopælslandet om, at handlingen er ulovlig – dog kun hvis en sådan afgørelse kan opnås dér.
- **Ingen forældremyndighedsprøvelse.** Forarbejderne understreger, at retten »ikke [skal] foretage en prøvelse af spørgsmålet om, hvem der bør have forældremyndigheden«, og at heller ikke det forhold, at bortføreren har forældremyndigheden efter dansk ret eller efter en dansk eller anerkendt udenlandsk afgørelse, er til hinder for tilbagegivelse.

Bopælsbegrebet er det mest omtvistede led. Det er ikke et formelt registreringsbegreb: efter [Forældreansvarsvejledningen](#) skal der »tages udgangspunkt i barnets egen situation«, et barn kan have bopæl i Danmark uden at opholde sig her og omvendt, og det er »principielt uden betydning [...] om barnet i CPR er registreret med en aktuel bopæl her i landet«. Vurderingen er dermed en helhedsvurdering, hvor forældrenes fælles intentioner om flytningen holdes op mod barnets faktiske integration i det nye miljø.

Den ledende danske afgørelse om denne helhedsvurdering er Højesterets dom af 27. maj 2014, [BS-12/2014-HJR](#), hvor børn var flyttet fra USA til Danmark, og hvor Højesteret efter en vurdering af børnenes bopælsstatus efter § 10, stk. 1, sammenholdt med § 11, nr. 1 og 2, nægtede tilbagegivelse efter ca. to et halvt års ophold i Danmark. Afgørelsen illustrerer, at jo længere et ophold reelt har varet, og jo mere børnene har rodfæstet sig, desto vanskeligere er det at fastholde, at bopælen fortsat lå i afsenderlandet.

EU-Domstolens praksis peger i samme retning ved at knytte ulovligheden til tilsidesættelsen af forældremyndigheden i den stat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted. I [C-35/23](#) fastslog Domstolen, at kompetencereglen ikke ophører med at gælde, blot fordi en tilbagegivelsesprocedure efter

Haagerkonventionen er ført via et tredjelandets centralmyndighed uden positivt udfald – netop fordi ulovlighedsdefinitionen ikke afhænger af, om og hvordan den efterladte forælder efterfølgende agerer.

LOV

Børnebortførelsesloven § 10, stk. 1-2

Børnebortførelsesloven § 11

Børnebortførelsesloven § 14, stk. 3

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets afvisning af tilbagegivelse af børn til USA efter to et halvt års ophold i Danmark

27.05.2014

EU-Domstolen · Kompetence ved børnebortførelse mellem medlemsstater og tredjelande: Fortolkning af Bruxelles IIa-forordningen

20.06.2024

§ 4 2020-reformen: hvem og hvordan barnet tilbagegives til – beskyttelsesforanstaltninger og krisecenter

Indtil 2020 fastslog [§ 10, stk. 1](#) udtrykkeligt, at barnet skulle tilbagegives »til den, som barnet tilbageholdes fra«. Denne formulering blev ophævet ved [lov nr. 962 af 26. juni 2020](#) om bl.a. opfølgning på etableringen af det nye familieretlige system, med ikrafttræden 1. juli 2020.

Begrundelsen fremgår direkte af forarbejderne til ændringen:

Begrundelsen for forslaget er, at ved § 10, stk. 1, i børnebortførelsesloven er konventionens artikel 8 ikke blevet korrekt inkorporeret i dansk ret, idet det i modstrid med konventionens artikel 8 fremgår af § 10, stk. 1, at barnet i givet fald til tilbagegives til den forælder, som barnet blev bortført fra.

Den praktiske konsekvens er betydelig. Forarbejderne beskriver den nye retstilstand således:

Med den foreslåede ændring af § 10, stk. 1, i børnebortførelsesloven får familieretten bedre muligheder for at træffe afgørelse om tilbagegivelse af et bortført barn til barnets bedste. Dette skyldes, at familieretten ved en afgørelse om, at et bortført barn skal tilbagegives, kan tage stilling til, til hvem og hvordan barnet skal tilbagegives.

Forarbejderne opregner konkrete modaliteter, som familieretten kan bygge på:

- at **bortføreren selv rejser tilbage med barnet** til bopælslandet,
- at der i bopælslandet træffes **foranstaltninger til beskyttelse af barnet og/eller bortføreren** mod voldelige overgreb, fx ophold på **hemmelig adresse eller krisecenter**,
- at tilbagegivelsen sker **til myndighederne** i bopælslandet, som sikrer, at barnet ikke udsættes for vold,
- eller på andre måder, der sikrer, at barnet og/eller bortføreren ikke udsættes for vold.

Ændringen er ikke til hinder for, at barnet tilbagegives til den forælder, det blev bortført fra, hvis retten vurderer, at det ikke vil skade barnets sjælelige eller legemlige sundhed eller sætte barnet i en situation, det ikke bør tåle. Forarbejderne fremhæver desuden, at centralmyndigheden »kan være behjælpelig med at etablere kontakt med myndighederne i det land, hvor barnet boede på bortførelsestidspunktet, med henblik på at undersøge mulighederne for, at der træffes foranstaltninger« til sikring af barnet.

Endelig fastslår forarbejderne det overordnede krav, der ligger over hele § 10-vurderingen:

Ud over betingelserne i § 10, stk. 1, i børnebortførelsesloven skal en afgørelse om tilbagegivelse af et barn altid være til barnets bedste.

Denne konstruktion – tilbagegivelse **med** beskyttelsesforanstaltninger frem for **nægtelse** – er den vigtigste ventil i moderne praksis, og den forklarer, hvorfor § 11, nr. 2, sjældent behøver at blive anvendt: risikoen kan ofte håndteres ved at fastlægge tilbagegivelsens form. Det ses tydeligt i Højesterets dom af 8. maj 2026 i [BS-61751/2025-HJR](#), hvor sagen ud over §§ 10 og 11 også berørte [servicelovens § 109](#) om kvindekrisecentre og [barnets lov § 20](#), men hvor undtagelsen om alvorlig risiko ikke blev anset for godtgjort.

LOV

[Børnebortførelsesloven § 3, stk. 1](#)[Børnebortførelsesloven § 10, stk. 1](#)[Børnebortførelsesloven § 11](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret: Mor havde retlig interesse i prøvelse, men børnebortførelsesloven § 11, nr. 2 var ikke opfyldt – barn skulle tilbagegives til USA 08.05.2026

§ 5 § 11, nr. 1: 1-årsfristen og kravet om, at barnet er »faldet til«

Efter [§ 11, nr. 1](#) kan tilbagegivelse nægtes, hvis der på tidspunktet for **indgivelsen af tilbagegivelsesanmodningen til familieretten** er gået 1 år siden bortførelsen eller tilbageholdelsen, og barnet er faldet til i sine nye omgivelser. De to betingelser er kumulative.

Forarbejderne præciserer fristberegningen utvetydigt:

Denne nægtelsesmulighed foreligger kun i de tilfælde, hvor der er gået 1 år siden bortførelsen eller tilbageholdelsen. Tiden regnes fra tidspunktet for bortførelsen eller tilbageholdelsen og til indgivelsen af tilbagegivelsesanmodningen til fogedretten. Tidspunktet for fogedrettens afgørelse er uden betydning. Er barnet ulovligt tilbageholdt, regnes fristen fra det tidspunkt, hvor barnet skulle have været bragt tilbage til forældremyndighedsindehaveren.

(Kompetencen er efter familieretsreformen overgået fra fogedretten til familieretten, jf. [§ 12, stk. 1](#), men fristreglen er uændret.)

At 1-årsgrænsen er den centrale skillelinje, fremgår også af betænkningen, hvor det på [s. 69](#) hedder:

Formålet med Haagerkonventionens regler er, at ulovligt bortførte børn hurtigst muligt skal bringes tilbage til det hjemlige miljø. Er der gået mindre end ét år fra tidspunktet for fremsættelsen af anmodningen om tilbagegivelse, skal barnet i almindelighed udleveres, jf. § 11, nr. 1.

Den samme 1-årstærskel går igen i de kompetenceretlige regler. Efter [retsplejelovens § 448 g, stk. 3](#) kan danske myndigheder kun behandle en forældreansvarssag om et barn, der ulovligt er ført hertil eller tilbageholdes her, hvis barnet har haft bopæl her i mere end 1 år, efter at forældremyndighedsindehaveren fik eller burde have fået kendskab til bopælen, uden at der er indgivet anmodning om tilbagegivelse – eller hvis en anmodning er blevet afslået. Spejl billedet findes i [§ 448 g, stk. 2](#) for børn ført fra Danmark, hvor der udtrykkeligt også kræves, at »barnet er faldet til i sine nye omgivelser«.

Tidsfaktoren var central i Højesterets dom af 27. maj 2014, [BS-12/2014-HJR](#), hvor børnene på afgørelsestidspunktet havde opholdt sig i Danmark i ca. to et halvt år, og hvor både [§ 10, stk. 1](#) og [§ 11, nr. 1 og 2](#) indgik i grundlaget for at nægte tilbagegivelse. Praksis illustrerer dermed et gennemgående mønster: **jo hurtigere den efterladte forælder handler, desto stærkere står tilbagegivelseskravet** – hvilket er selve rationalet bag hasteforpligtelsen i [§ 15](#).

LOV

[Børnebortførelsesloven § 11](#)[Børnebortførelsesloven § 12, stk. 1](#)

Retsplejeloven § 448g, stk. 2-3

PRAKSIS Højesteret · Højesterets afvisning af tilbagegivelse af børn til USA efter to et halvt års ophold i Danmark

27.05.2014

§ 11, nr. 2: alvorlig risiko – kravet om objektive forhold i Højesterets praksis

§ 11, nr. 2 er den praktisk vigtigste nægtelsesgrund. Tilbagegivelse kan nægtes, hvis der er »en alvorlig risiko for, at tilbagegivelsen vil være til skade for barnets sjælelige eller legemlige sundhed eller på anden måde sætte det i en situation, som det ikke bør tåle«. Bestemmelsen gennemfører Haagerkonventionens artikel 13, stk. 1, litra b.

Forarbejderne opstiller to præmisser, som Højesteret har fastholdt:

Vurderingen af, om en sådan risiko kan anses at foreligge, må ske på grundlag af objektive forhold. Det er ikke en betingelse, at risikoen for barnet er umiddelbar foreliggende.

Anvendelsesområdet omfatter efter forarbejderne til 2020-ændringen bl.a. risiko for, at den forælder, barnet er bortført fra, »efter en eventuel tilbagegivelse af barnet vil udøve vold m.v., herunder psykisk vold, over for barnet eller den anden forælder«.

To nyere højesteretsafgørelser markerer yderpunkterne:

Afgørelse	Land	Resultat	Bærende hensyn
BS-25052/2024-HJR (6. marts 2025)	Ukraine	Tilbagegivelse nægtet	Krigssituationen, morens rolle som primær omsorgsperson og barnets tilknytning til hende samt den lange adskillelse fra faren
BS-61751/2025-HJR (8. maj 2026)	USA	Tilbagegivelse stadfæstet	Undtagelsen om alvorlig risiko ikke godtgjort på objektive forhold

Ukraine-sagen – der også er registreret som **10842** – viser, at § 11, nr. 2, kan bæres af ydre, objektivt konstaterbare forhold (væbnet konflikt i modtagerlandet), men at det i praksis er **kombinationen** med barnets konkrete omsorgssituation, der bliver udslagsgivende: en tilbagegivelse ville have adskilt barnet fra dets primære omsorgsperson og sendt det ind i en krigszone. Adgangen til Højesteret blev givet ved Procesbevillingsnævnets 3.-instansbevilling af 19. april 2024, **24/07082**, hvor det principielle spørgsmål netop angik rækkevidden af § 10, stk. 2 og § 11 ved bortførelse fra Ukraine under krigen.

USA-sagen trækker den modsatte grænse. Efter Procesbevillingsnævnets 3.-instansbevilling af 26. november 2025, **25/27423**, tog Højesteret stilling til rækkevidden af § 11, nr. 2, og stadfæstede tilbagegivelsen. Det parallelle sagsreferat **BS-61751/2025-HJR** fremhæver desuden, at moren havde retlig interesse i prøvelsen, men at betingelserne i § 11, nr. 2, ikke var opfyldt. Sagen inddrog både **retsplejelovens § 450 b** og **forældreansvarslovens § 34** om børnesamtale, **servicelovens § 109** om krisecenter og **barnets lov § 20** – men det afgørende var, at risikoen ikke lod sig godtgøre på et **objektivt** grundlag.

Et tredje eksempel er Højesterets kendelse af 14. december 2016 i [Sag 194/2016](#) om tilbagegivelse af børn til Bulgarien efter ulovlig bortførelse til Danmark, hvor både [§ 10, stk. 1](#) og [§ 11](#) blev prøvet, og hvor tillige spørgsmålet om opsættende virkning efter [retsplejelovens § 537, stk. 2](#) indgik.

Sammenholdt kan mønstret formuleres således:

- **Generelle landeforhold alene** rækker sjældent; der kræves en kobling til barnets konkrete situation.
- **Påstande om vold** skal understøttes af objektivt konstaterbart materiale – dokumentation for krisecenterophold, underretninger m.v. indgår i vurderingen, men er ikke i sig selv afgørende.
- **Beskyttelsesforanstaltninger** i modtagerlandet kan neutralisere en ellers relevant risiko, jf. 2020-forarbejderne til [§ 10, stk. 1](#).

Som kontrast – og som illustration af, at dansk retspraksis vurderer risikoen i modtagerlandet konkret og ikke kategorisk – kan nævnes de to samtidige udleveringssager om Ukraine efter [udlændingelovens](#) modstykke i [udleveringslovens § 6, stk. 2](#): i [SS-3/2025-HJR](#) godkendte Højesteret udlevering på grundlag af konkrete garantier, mens udlevering blev nægtet i [SS-2/2025-HJR](#) på grund af den pågældendes individuelle sårbarhed. Metoden – generelle forhold sammenholdt med individuelle forhold og med mulige afværgeforanstaltninger – svarer strukturelt til [§ 11, nr. 2](#)-vurderingen.

LOV	Børnebortførelsesloven § 10, stk. 1-2	Børnebortførelsesloven § 11
	Forældreansvarsloven § 34	Retsplejeloven § 450b
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Mor havde retlig interesse i prøvelse, men børnebortførelsesloven § 11, nr. 2 var ikke opfyldt – barn skulle tilbagegives til USA 08.05.2026 Højesteret · Højesteret godkender udlevering til Ukraine på baggrund af specifikke garantier om fængselsforhold trods krigssituationen 20.06.2025 Højesteret · Højesteret afviser udlevering af russisk statsborger til Ukraine på grund af reel risiko for umenneskelig behandling 20.06.2025 Højesteret · Nægtelse af tilbagegivelse af barn til Ukraine grundet barnets tarv og tilknytning til moderen 06.03.2025 Højesteret · Spørgsmålet om tilbagegivelse af børn til Bulgarien efter ulovlig bortførelse til Danmark (Børnebortførelseslovens § 10 og § 11) 14.12.2016 Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling i Haagerbørnebortførelsessag om tilbagegivelse af barn til USA og rækkevidden af § 11, nr. 2 26.11.2025 Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om tilbagegivelse efter Haagerkonventionen af barn bortført fra Ukraine under krigen 19.04.2024	

§ 11, nr. 3 og nr. 4: barnets egen modstand og ordre § 7 public-forbeholdets snævre rækkevidde

Barnets modstand (nr. 3). Efter [§ 11, nr. 3](#) kan tilbagegivelse nægtes, hvis barnet selv modsætter sig den, og barnet har nået en sådan alder og modenhed, at der bør tages hensyn til dets mening. Forarbejderne beskriver bestemmelsen som

en væsentlig modifikation i tilbagegivelsespligten begrundet i hensynet til, hvad der er bedst for barnet.

De fremhæver samtidig, at der »i praksis [er] tilbageholdenhed med gennemtvungelse over for børn, der har nået en vis alder og modenhed, og som modsætter sig tilbagegivelse«.

Bestemmelsen er proceduralt bundet op på § 16, hvorefter familieretten i sager om tilbagegivelse efter § 10, stk. 1 skal afholde en samtale med barnet efter reglerne i retsplejelovens § 456 r, stk. 2. Denne bestemmelse fastslår, at et barn med den fornødne alder og modenhed skal have mulighed for at give udtryk for sine egne synspunkter, medmindre det er til skade for barnet, at der skal deltage en børnesagkyndig eller en kommunal repræsentant, og at den børnesagkyndige som udgangspunkt skal komme fra Børneenheden i Familieretshuset. Retsplejelovens § 450 b, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3 finder tilsvarende anvendelse, således at samtalen afholdes uden parterne til stede, og parterne inden afgørelsen gøres bekendt med hovedindholdet, medmindre afgørende hensyn til barnet taler imod.

I **BS-61751/2025-HJR** indgik netop retsplejelovens § 450 b og forældreansvarslovens § 34 i grundlaget, hvilket bekræfter, at børnesamtalen er en integreret del af tilbagegivelsessagen og ikke blot en formalitet.

Den vægt, barnets mening tillægges, kendes fra det tilgrænsende forældreansvarsområde. I

BS-58675/2023-HJR lagde Højesteret afgørende vægt på, at et 9-årigt barn »fortsat [havde] givet utvetydigt udtryk for« sit ønske, og i familierettens dom **BS-25884/2021-LYN** blev tre børns udtrykte utryghed efter at have overværet vold tillagt afgørende betydning. Overført til § 11, nr. 3, er pointen, at barnets modstand skal være **barnets egen** og skal vurderes i lyset af alder og modenhed – ikke som en refleks af bortførerens holdning.

Ordre public (nr. 4). § 11, nr. 4 tillader nægtelse, hvis tilbagegivelsen ikke vil være forenelig med grundlæggende principper her i landet til beskyttelse af menneskelige friheder og rettigheder. Forarbejderne er utvetydige om rækkevidden:

Bestemmelsen må anses for en særlig ordre public klausul med begrænset rækkevidde, således at den alene kan komme til anvendelse i ekstraordinære undtagelsessituationer.

Samme forståelse fremgår af **Vejledning om anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed**, hvor det bemærkes, at de tre første nægtelsesgrunde vedrører selve tilbagegivelsen, mens ordre public-forbeholdet i nr. 4 tillige kan begrunde, at forældremyndighed baseret på en anden konventionsstats afgørelse eller lov ikke anerkendes.

Den menneskeretlige ramme uden om § 11, nr. 4, skærpes af FN's Børnekonvention. I **145/2021** (O.M. mod Danmark) fastslog FN's Børnekomité, at barnets tarv skal være et primært hensyn i alle afgørelser, der direkte eller indirekte berører barnet, og at der ved indgribende afgørelser kræves »a greater level of protection and detailed procedures to consider their best interests«. Dette understøtter kravet om, at tilbagegivelsesafgørelsen altid skal være til barnets bedste – men det ændrer ikke ved, at ordre public-forbeholdet i sig selv er en snæver undtagelse.

LOV

Børnebortførelsesloven § 11

Børnebortførelsesloven § 16

Retsplejeloven § 450b, stk. 1, 3

Retsplejeloven § 456r, stk. 2

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret: Mor havde retlig interesse i prøvelse, men børnebortførelsesloven § 11, nr. 2 var ikke opfyldt – barn skulle tilbagegives til USA 08.05.2026

Menneskerettighedsdomstolen · Adskillelse af børn fra deres far ved udvisning til Nigeria (O.M. mod Danmark) 19.09.2023

Byretten · Ophævelse af fælles forældremyndighed og afslag på samvær grundet vold og børns utryghed 24.11.2021

Procesrammen efter familieretsreformen: familieretten, hastekravet, § 8 advokatbeskikkelse og appel

Sagerne behandles i dag af **familieretten**, ikke af fogedretten. § 12, stk. 1 bestemmer, at anmodning om fuldbyrdelse efter § 4 eller om tilbagegivelse efter § 10, stk. 1, indgives til familieretten, og efter stk. 2 skal anmodninger affattes på dansk eller ledsages af dansk oversættelse.

Indholdskraverne til anmodningen fremgår af § 14: oplysninger om ansøgeren, barnet og den, der påstås at have fjernet eller tilbageholdt barnet, barnets fødselsdato, en begrundelse for kravet og oplysning om, hvor barnet antages at befinde sig i Danmark. Familieretten kan efter § 14, stk. 3 kræve en afgørelse fra bopælslandets myndighed om, at handlingen er ulovlig, hvis en sådan kan opnås dér.

Hastekravet i § 15 er dobbelt: sagerne skal fremmes hurtigst muligt (stk. 1), og er en tilbagegivelsessag ikke afgjort inden **6 uger** efter anmodningens indgivelse, skal familieretten efter anmodning redegøre for årsagen (stk. 2).

Sikring af barnet under sagen kan ske efter § 17, hvorefter familieretten ved kendelse kan bestemme, at barnet under sagen anbringes hos en af forældrene eller på et neutralt sted ved de sociale myndigheders foranstaltning, når det findes påkrævet. Afgørelsen gælder, indtil sagen er endeligt afgjort.

Sagsbehandling og advokatbistand. Efter § 18, stk. 1 behandles sagerne i øvrigt efter reglerne i retsplejelovens kapitel 42 b, og efter stk. 2 beskikker familieretten en advokat for den, der har indgivet anmodningen, med salær efter reglerne om fri proces. § 18 a giver ministeren hjemmel til at udpege særligt egnede advokater. Ved lov nr. 1687 af 30. december 2024 blev ordningen strammet op med virkning fra 1. januar 2025: udpegningsperioden blev lovfæstet til 4 år, udpegningen bortfalder ved ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed, og ministeren fik hjemmel til at tilbagekalde en udpegning, »hvis advokaten væsentligt har tilsidesat sine pligter som advokat i sager om børnebortførelse, eller der foreligger andre særlige grunde«. Samme ændringslov indsatte et nyt § 18, stk. 3, hvorefter centralmyndigheden selv kan indgive anmodning til familieretten om **fuldbyrdelse** af en tilbagegivelsessag – forarbejderne begrundede det med, at det »bør [...] være nemmere for den forælder, som barnet er bortført fra, at indgive en anmodning om fuldbyrdelse«.

Spærring af den nationale forældreansvarssag. Efter § 19, stk. 1 kan der ikke træffes dansk afgørelse om forældremyndighed eller barnets bopæl, før en fremsat tilbagegivelsesanmodning er behandlet. Efter stk. 2 gælder en tilsvarende spærring, når centralmyndigheden oplyser, at barnet ulovligt opholder sig her, uden at anmodning endnu er indgivet – medmindre der har været rimelig tid til at fremsætte en sådan anmodning.

Appel. Højesteret har i kendelse af 17. september 2021, **BS-20467/2021-HJR**, fastslået, at en familieretskendelse om, at en sag skal fremmes efter børnebortførelsesloven, er en **delafgørelse**:

Højesteret tiltræder, at familierettens kendelse er en delafgørelse omfattet af retsplejelovens § 253, stk. 3, 2. pkt., jf. herved også Højesterets kendelse af 18. august 2010 (gengivet i UfR 2010.2910).

Kære kræver derfor Procesbevillingsnævnets tilladelse, jf. retsplejelovens § 253, stk. 4. Højesteret fandt samtidig, at faderen havde den fornødne retlige interesse i at få det principielle spørgsmål prøvet, selv om hovedsagen i mellemtiden var afgjort i byretten. Prøvelse i tredje instans af selve tilbagegivelsesspørgsmålet forudsætter ligeledes bevilling – jf. **25/27423** og **24/07082**.

[Børnebortførelsesloven § 15, stk. 1-2](#)
[Børnebortførelsesloven § 17, stk. 1-2](#)
[Børnebortførelsesloven § 18, stk. 1-2](#)
[Børnebortførelsesloven § 19, stk. 1-2](#)
[Retsplejeloven § 253, stk. 3-4](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om delafgørelser og kære i sager om internationale børnebortførelser	17.09.2021
	Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling i Haagerbørnebortførelsessag om tilbagegivelse af barn til USA og rækkevidden af § 11, nr. 2	26.11.2025
	Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om tilbagegivelse efter Haagerkonventionen af barn bortført fra Ukraine under krigen	19.04.2024

Centralmyndigheden, Koordinationssenheden og bortførelse fra Danmark

§ 3 pålægger centralmyndigheden at modtage og formidle henvendelser efter konventionerne, at samarbejde med centralmyndighederne i de øvrige konventionsstater og at udføre de opgaver, der i øvrigt påhviler den; social- og boligministeren bestemmer, hvem der er centralmyndighed. Forarbejderne til 2020-ændringen af § 10 identificerer myndigheden:

Social- og Indenrigsministeriet, der efter § 2 i bekendtgørelse nr. 453 af 18. juni 1991 om ikrafttræden af lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser) er centralmyndighed i Danmark for Haagerbørnebortførelseskonventionen, kan være behjælpelig med at etablere kontakt med myndighederne i det land, hvor barnet boede på bortførelsestidspunktet [...]

Ved siden af centralmyndighedsfunktionen findes **Koordinationsenheden for Børnebortførelse**, der efter [Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Børnebortførelser](#) fungerer som »én samlet indgang både for børnebortførelser til lande, som Danmark har et konventionssamarbejde med [...] og for børnebortførelser til lande, som Danmark ikke har et sådant samarbejde med«. Enheden kan også rådgive i sager om mulig bortførelse **fra udlandet til Danmark**.

Bortførelse fra Danmark reguleres af kapitel 6 a. Efter [§ 20, stk. 1](#) kan ministeren eller den, der bemyndiges dertil, efter anmodning fra forældremyndighedsindehaveren træffe beslutning om, at bortførelsen eller tilbageholdelsen er ulovlig; efter stk. 2 kan familieretten under en sag om ophør af fælles forældremyndighed træffe afgørelse om, at barnet ulovligt har forladt landet, jf. forældreansvarslovens § 3, stk. 2; og efter stk. 3 kan afgørelsen træffes uden forkyndelse, hvis modpartens opholdssted er ukendt. [§ 20 a](#) hjemler retshjælp til dækning af omkostninger ved retlige handlinger og konfliktmægling med henblik på tilbagegivelse samt økonomisk støtte til barnets hjemrejse. Ved [lov nr. 1687 af 30. december 2024](#) blev der indsat en **6-måneders ansøgningsfrist** regnet fra meddelelsen om, at centralmyndigheden har afsluttet sagen, med adgang til dispensation i særlige tilfælde.

Samme ændringslov indsatte et nyt **kapitel 5 a** med [§ 18 b](#) om børn bortført til stater, som Danmark ikke har konventionssamarbejde med. Forarbejderne forklarer formålet:

Forslaget vil betyde, at den nuværende ordning, hvorefter Social- og Boligministeriet behandler sager om tilbagegivelse af børn, der ikke er fyldt 18 år, og som er bortført fra Danmark til en ikke-konventionsstat, vil blive lovfæstet.

For disse sager gælder aldersgrænsen på 16 år i [§ 1, stk. 2](#) ikke; kapitel 5 a gælder for børn **under 18 år**.

Endelig er den administrative arkitektur under forandring. Ved [bekendtgørelse om delegation af social- og boligministerens beføjelser i sager om børnebortførelse m.v.](#) (i kraft 2026) er udpegning af advokater efter §§ 18 a og 20 d, beslutninger efter § 20, stk. 1, om, at en bortførelse er ulovlig, samt retshjælpssager efter §§ 20 a og 20 c delegeret til **Ankestyrelsen**, som samtidig efter samme bekendtgørelses § 2 er bemyndiget til at træffe afgørelser om midlertidig forældremyndighed efter [forældreansvarslovens § 27](#). Ankestyrelsen er tillige udpeget som centralmyndighed for Haagerbørnebeskyttelseskonventionen, jf. [bekendtgørelse om centralmyndigheden for Haagerbørnebeskyttelseskonventionen](#).

En særlig – og ofte overset – nyskabelse er [§ 20 e](#), indsat med virkning fra 1. juli 2025, der forbyder anvendelse af børn under 18 år som tolke ved mundtlig kommunikation med offentlige myndigheder, dog med undtagelse for uproblematisk forhold og akutte tilfælde. Forarbejderne nævner udtrykkeligt bortførelsessituationen som et muligt akuttilfælde, hvor centralmyndigheden hurtigt skal videregive oplysninger på et fremmed sprog.

LOV

[Børnebortførelsesloven § 3, stk. 1-2](#)[Børnebortførelsesloven § 18b](#)[Børnebortførelsesloven § 20, stk. 1-3](#)[Børnebortførelsesloven § 20a, stk. 1-5](#)[Forældreansvarsloven § 27, stk. 1](#)

Samtykkekravet i forældreansvarslovens § 3, stk. 2, og den § 10 strafferetlige grænse i straffelovens § 215

Civilretlig ulovlighed og strafferetligt ansvar hænger tæt sammen, men falder ikke sammen.

Samtykkekravet. Efter [forældreansvarslovens § 3, stk. 2](#) skal begge forældre give samtykke til, at barnet forlader landet – herunder til Grønland og Færøerne – eller til at et ophold forlænges ud over det aftalte, forudsatte eller fastsatte, når de har fælles forældremyndighed og **er uenige om forældremyndigheden**. Kravet gælder dog ikke, hvis der foreligger en afgørelse efter [§ 17, stk. 1, 2. pkt.](#) eller [§ 25](#) om, at den ene forælder kan tage barnet med til udlandet i en kortere periode.

[Forældreansvarsvejledningen](#) præciserer rækkevidden:

Samtykkekravet gælder, hvis der er indledt en sag om forældremyndighed eller om barnets bopæl i Familieretshuset, som eventuelt er indbragt for familieretten, eller hvis der på anden vis er dokumenteret eller godtgjort en reel uenighed om forældremyndigheden. Er der blot uenighed om f.eks. en ferierejse til udlandet og ikke uenighed om, hvem der skal have forældremyndigheden i fremtiden, eller i hvilket land barnet skal bo, gælder samtykkekravet ikke.

Og videre – med direkte kobling til tilbagegivelsessporet:

Et manglende samtykke til at tage barnet med til udlandet eller til at forlænge et udlandsophold medfører, at der foreligger en børnebortførelse eller uberettiget tilbageholdelse, sådan at den tilbageværende forælder kan anmode om tilbagegivelse af barnet efter eksempelvis Haagerkonventionen af 1980 [...]

Straffelovens § 215. Efter [straffelovens § 215, stk. 1](#) straffes den, som unddrager en person under 18 år forældres eller anden rette vedkommendes myndighed eller forsorg, efter reglerne i § 261, og efter [stk. 2](#) straffes på samme måde den, der ulovligt fører barnet ud af landet. [Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Børnebortførelser](#) fastslår sammenhængen:

Straffelovens § 215, stk. 2, kriminaliserer bortførelsen af børn ud af landet. Bestemmelsen omhandler også forældremyndighedsindehaveren. Det afgørende er, at udførslen er ulovlig. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forældreansvarslovens § 3, stk. 2.

Rigsadvokatmeddelelsen henviser videre til forarbejderne til lov nr. 793 af 27. november 1990, hvorefter [§ 215, stk. 1](#) »i praksis ikke finder anvendelse på personer, der har del i forældremyndigheden på gerningstidspunktet«, jf. [afsnit 4.2.1](#).

Denne afgrænsning er blevet prøvet ved domstolene. I Østre Landsrets dom [S-218-17](#) skete der frifindelse for børnebortførelse under henvisning til legalitetsprincippet, fordi uenigheden alene angik barnets **bopæl** og ikke forældremyndigheden – og samtykkekravet i forældreansvarslovens § 3, stk. 2, dermed ikke var udløst. Afgørelsen viser, at den strafferetlige rækkevidde er snævrere end den civilretlige: en handling kan være problematisk familieretligt uden at være strafbar efter § 215, stk. 2.

Omvendt kan straffesagen efter Rigsadvokatmeddelelsen tilsidesættes af hensyn til barnets genforening. Efter [afsnit 3.3 om tiltalefrafald \(frit lejde\)](#) skal anklagemyndigheden overveje frit lejde og efterfølgende tiltalefrafald, hvis barnet fortsat befinder sig i udlandet:

Anklagemyndigheden skal i den forbindelse lægge vægt på dels hensynet til retshåndhævelsen, dels hensynet til at barnet kan blive genforenet med forældremyndighedsindehaveren. Hensynet til barnets genforening med forældremyndighedsindehaveren vil i den forbindelse veje tungt.

Den rene strafudmålingspraksis efter § 215 hører under strafferetten og behandles ikke her.

LOV

Forældreansvarsloven § 3, stk. 2

Forældreansvarsloven § 25

Straffeloven § 215, stk. 1-2

PRAKSIS

Landsretten · Frifindelse for børnebortførelse ved uenighed om bopæl

07.06.2017

§ 11 Grænsefladen til Haagerbørnebeskyttelseskonventionen og reglerne om international kompetence

Tilbagegivelsessporet efter 1980-konventionen skal holdes adskilt fra **kompetencesporet** efter Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen), som er sat i kraft i Danmark ved haagerbørnebeskyttelseskonventionsloven.

De danske kompetenceregler findes i [retsplejelovens § 448 g](#). Efter [stk. 1, nr. 2](#) kan en sag om forældremyndighed, bopæl og samvær behandles her i riget, når barnet ulovligt er ført til eller tilbageholdes i udlandet og umiddelbart før havde bopæl her – altså en **perpetuatio fori**-regel til fordel for den efterladte forælder. Efter [stk. 2](#) bortfalder denne kompetence dog, hvis barnet har haft bopæl i udlandet i mere end 1 år efter, at forældremyndighedsindehaveren fik eller burde have fået kendskab til bopælen, der ikke inden for fristen er indgivet en verserende anmodning om tilbagegivelse, **og** barnet er faldet til i sine nye omgivelser. [Stk. 3](#) indeholder spejlbilledet for børn ulovligt ført til Danmark.

Bestemmelserne er efter [Vejledning om international kompetence i sager om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær m.v.](#) »udarbejdet på baggrund af artikel 7 i Haagerbørnebeskyttelseskonventionen«. Samme vejledning påpeger, at det i sager omfattet af 1980-konventionen tillige følger af [børnebortførelseslovens § 19, stk. 1](#), at en eventuel tilbagegivelsesansøgning skal være behandlet, før danske myndigheder kan træffe afgørelse om forældremyndighed m.v.

EU-Domstolens praksis om samspillet mellem regionale regler og 1996-konventionen er illustrativ. I [C-572/21](#) fastslog Domstolen, at en medlemsstats ret **ikke** bevarer kompetencen, når barnets sædvanlige opholdssted under sagen lovligt flyttes til et tredjeland, der er part i 1996-konventionen – netop fordi konventionens forpligtelser ikke må undergraves af regionale ordninger. Og i [C-35/23](#) blev det præciseret, at en anmodning om tilbagegivelse **til et tredjeland**, hvor barnet aldrig har haft sædvanligt opholdssted, ikke er en »anmodning om tilbagegivelse« i forordningens forstand.

De danske afgørelser trækker de tilsvarende linjer nationalt:

- I [BS-2041/2025-HJR](#) fastslog Højesteret, at danske myndigheder **bevarede** kompetencen efter [retsplejelovens § 448 g, stk. 1, nr. 1](#), fordi barnet havde bopæl i Danmark, da sagen blev indledt i Familieretshuset, og fordi moren derefter flyttede barnet til en stat, som Danmark **ikke** samarbejder med efter Haagerbørnebeskyttelseskonventionen. Kompetencen fastlægges efter forholdene ved sagens begyndelse.
- I [BS-22698/2021-HJR](#) fastslog Højesteret, at domstolene efter [forældreansvarslovens § 17](#) har kompetence til at afgøre, om bopælsforælderen kan flytte til udlandet med barnet – også når den anden forælder alene påstår frifindelse. Denne mulighed for at få flytningen prøvet **på forhånd** er den lovlige alternativvej til en bortførelse.

Endelig gælder efter [børnebortførelseslovens § 2, stk. 4](#), at loven ikke anvendes i forhold til Finland, Island, Norge eller Sverige i det omfang, der gælder andre regler – de nordiske særregler har altså forrang inden for deres anvendelsesområde.

LOV

[Børnebortførelsesloven § 2, stk. 4](#)[Børnebortførelsesloven § 19, stk. 1](#)[Forældreansvarsloven § 17, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 448g, stk. 1-4](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om forældremyndighed og samvær ved bopæl i udlandet samt betydningen af samarbejdsskikane	05.09.2025
	Højesteret · Bopæl og flytning til udlandet: Fortolkning af forældreansvarslovens § 17 og hensynet til barnets bedste	15.09.2021
	EU-Domstolen · Kompetence ved børnebortførelse mellem medlemsstater og tredjelande: Fortolkning af Bruxelles IIa-forordningen	20.06.2024
	EU-Domstolen · Kompetencetab ved barnets flytning til et Haagerkonventionsland under verserende sag om forældreansvar	14.07.2022

Afgrænsning: fuldbyrdelse af tilbagegivelsesafgørelsen over for national samværsfuldbyrdelse

Når familieretten har truffet afgørelse om tilbagegivelse, og afgørelsen ikke efterleves frivilligt, sker fuldbyrdelsen efter reglerne om tvangsfuldbyrdelse af forældremyndighed m.v. i retsplejelovens kapitel 42 b, jf. [børnebortførelseslovens § 18, stk. 1](#). Forarbejderne til den nye [§ 18, stk. 3](#) beskriver den hidtidige praksis:

Når centralmyndigheden har modtaget den endelige afgørelse fra familieretten eller landsretten om, at barnet skal tilbagegives, afslutter centralmyndigheden i udgangspunktet sagen. Hvis den efterladte forælder ønsker denne tilbagegivelsesafgørelse fuldbyrdet, vejleder centralmyndigheden forælderen om fuldbyrdsreglerne.

Fra 1. januar 2025 kan centralmyndigheden selv indgive fuldbyrdsesansmodningen.

Selve fuldbyrdelsen følger de almindelige regler, herunder [retsplejelovens § 456 r](#) om tvangsbøder (mindst 1.500 kr., fastsat i forhold til indkomsten hos den forælder, der har barnet) og om, at umiddelbar magt som udgangspunkt skal ske ved tilbageholdelse af den forælder, der har barnet, et andet sted end barnets opholdssted – og kun subsidiært ved afhentning af barnet med deltagelse af en børnesagkyndig fra Børneenheden og en kommunal repræsentant, jf. [§ 456 r, stk. 5](#).

Denne oversigt dækker **ikke** national tvangsfuldbyrdelse af samvær og bopæl uden internationalt bortførelsesaspekt – det hører under [samværschikane](#) og [tvangsbøder](#). To afgørelser markerer dog, hvordan barnets bedste vejer i fuldbyrdsfasen, og de er metodisk relevante også her:

- I [BS-21907/2025-HJR](#) omgjorde Højesteret landsrettens afvisning og tillod fuldbyrdelse ved afhentning, idet retten fremhævede myndighedernes positive forpligtelser efter EMRK artikel 8 til hurtigt at håndhæve afgørelser for at undgå uoprettelige konsekvenser, da tvangsbøder havde vist sig virkningsløse.
- I Procesbevillingsnævnets bevilling [25/03559](#) blev det principielle spørgsmål om grænserne for fuldbyrdelse efter kapitel 42 b sat under prøvelse, efter at både familieret og landsret havde fundet, at fuldbyrdelse ikke kunne ske til barnets bedste, uanset mangeårig grundløs modarbejdelse.

Budskabet er, at **tidsfaktoren** – som i tilbagegivelsessagerne – er den kritiske variabel: jo længere fuldbyrdelsen trækker ud, desto større er risikoen for, at barnets aktuelle situation gør indgrebet uforeneligt med barnets bedste.

De substantielle forældremyndighedstvister behandles i [forældremyndighed](#), afvejningen af bopæl og samvær i [bopæl og samvær](#), og EMRK artikel 8 som selvstændig prøvelsesnorm i [EMRK artikel 8 – privatliv og familieliv](#).

LOV	Børnebortførelsesloven § 18, stk. 1	Retsplejeloven § 456r, stk. 3, 5
PRAKSIS	Højesteret · Tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn grundet forælders vedholdende modvilje	22.09.2025
	Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om tvangsfuldbyrdelse af samvær og hensynet til barnets bedste	10.04.2025

§ 13 Sammenfatning: hovedlinjerne i dansk tilbagegivelsespraksis

Dansk praksis efter børnebortførelseslovens kapitel 4 kan sammenfattes i seks linjer.

1. Tilbagegivelse er hovedreglen, og nægtelse er undtagelsen. Formålet er ikke at afgøre, hvem der bør have forældremyndigheden, men at genoprette den faktiske tilstand, så tvisten kan afgøres i barnets bopælsland. Forarbejderne til [§ 10](#) er utvetydige: familieretten skal ikke prøve forældremyndighedsspørgsmålet, og heller ikke en dansk forældremyndighedsafgørelse er i sig selv til hinder for tilbagegivelse.

2. Ulovligheden bedømmes efter fremmed ret. Både spørgsmålet om, hvem der havde forældremyndigheden, og om handlingen var ulovlig, afgøres efter loven i barnets bopælsland, jf. [§ 10, stk. 2](#). Familieretten kan efter [§ 14, stk. 3](#) kræve en erklæring fra bopælslandets myndighed, hvis en sådan kan opnås.

3. Bopælsvurderingen er en helhedsvurdering. Der er ikke tale om et formelt registreringsbegreb; forældrenes fælles intentioner holdes op mod barnets faktiske integration. [BS-12/2014-HJR](#) er det centrale danske eksempel, hvor et langvarigt ophold i Danmark efter flytning fra USA førte til, at tilbagegivelse blev nægtet.

4. § 11, nr. 2, kræver objektive forhold. Højesteret stadfæstede 8. maj 2026 tilbagegivelse til USA i [BS-61751/2025-HJR](#), fordi den alvorlige risiko ikke var godtgjort på objektivt grundlag, mens tilbagegivelse blev nægtet i [BS-25052/2024-HJR](#) (Ukraine), hvor krigen kombineredes med, at moren var barnets primære omsorgsperson, og adskillelsen havde været lang.

5. Efter 2020-ændringen er nægtelse ofte unødvendig. Fordi [§ 10, stk. 1](#) ikke længere binder tilbagegivelsen til den efterladte forælder, kan familieretten fastlægge **hvordan** og **til hvem** barnet tilbagegives – herunder til myndighederne eller med beskyttelsesforanstaltninger som krisecenter eller hemmelig adresse. Denne ventil er den vigtigste praktiske nyskabelse i moderne dansk tilbagegivelsespraksis.

6. Barnets bedste er den overordnede norm – men ikke en fri prøvelse. Ud over betingelserne i [§ 10, stk. 1](#), skal en tilbagegivelsesafgørelse altid være til barnets bedste, og barnet skal høres efter [§ 16](#), jf. [retsplejelovens § 456 r, stk. 2](#). Men som betænkning nr. 1166/1989 understregede, må undtagelsesbestemmelserne ikke anvendes »situationsbetinget [...] afhængig af, om staten er oprindelsesland eller modtagerland i den konkrete tvist«. Det er denne balance – effektivitet over for barnets bedste – Højesteret administrerer i hver enkelt sag.

LOV

[Børnebortførelsesloven § 10, stk. 1-2](#)
[Børnebortførelsesloven § 11](#)
[Børnebortførelsesloven § 14, stk. 3](#)
[Børnebortførelsesloven § 16](#)
[Retsplejeloven § 456 r, stk. 2](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret: Mor havde retlig interesse i prøvelse, men børnebortførelsesloven § 11, nr. 2 var ikke opfyldt – barn skulle tilbagegives til USA	08.05.2026
Højesteret · Nægtelse af tilbagegivelse af barn til Ukraine grundet barnets tarv og tilknytning til moderen	06.03.2025
Højesteret · Højesterets afvisning af tilbagegivelse af børn til USA efter to et halvt års ophold i Danmark	27.05.2014

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Børnebortførelsesloven § 10	stk. 1, 2	Børnebortførelsesloven § 11
Børnebortførelsesloven § 15		Børnebortførelsesloven § 16
Forældreansvarsloven § 3	stk. 2	Retsplejeloven § 448g
Straffeloven § 215	stk. 2	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

18 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

10

08.05.2026	Højesteret: Mor havde retlig interesse i prøvelse, men børnebortførelsesloven § 11, nr. 2 var ikke opfyldt – barn skulle tilbagegives til USA	10853-13947
------------	---	-------------

22.09.2025	Tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn grundet forælders vedholdende modvilje	21907-2025
05.09.2025	Højesterets afgørelse om forældremyndighed og samvær ved bopæl i udlandet samt betydningen af samarbejdsskikane	10026-11737
20.06.2025	Højesteret godkender udlevering til Ukraine på baggrund af specifikke garantier om fængselsforhold trods krigssituationen	9748-11381
20.06.2025	Højesteret afviser udlevering af russisk statsborger til Ukraine på grund af reel risiko for umenneskelig behandling	9882-11562
06.03.2025	Nægtelse af tilbagegivelse af barn til Ukraine grundet barnets tarv og tilknytning til moderen	25052-2024
17.09.2021	Højesterets afgørelse om delafgørelser og kære i sager om internationale børnebortførelser	bs-20467-2021-hjr
15.09.2021	Bopæl og flytning til udlandet: Fortolkning af forældreansvarslovens § 17 og hensynet til barnets bedste	bs-22698-2021-hjr
14.12.2016	Spørgsmålet om tilbagegivelse af børn til Bulgarien efter ulovlig bortførelse til Danmark (Børnebortførelseslovens § 10 og § 11)	194-2016
27.05.2014	Højesterets afvisning af tilbagegivelse af børn til USA efter to et halvt års ophold i Danmark	462-536
EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL		2
20.06.2024	Kompetence ved barnebortførelse mellem medlemsstater og tredjelande: Fortolkning af Bruxelles IIa-forordningen	C-35/23
14.07.2022	Kompetencetab ved barnets flytning til et Haagerkonventionsland under verserende sag om forældreansvar	C-572/21
MENNESKERETTIGHEDSDOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL		1
19.09.2023	Adskillelse af børn fra deres far ved udvisning til Nigeria (O.M. mod Danmark)	145/2021
LANDSRETTE · ANKEINSTANS		1
07.06.2017	Frifindelse for børnebortførelse ved uenighed om bopæl	1056-1273
BYRETTE · FØRSTE INSTANS		1
24.11.2021	Ophævelse af fælles forældremyndighed og afslag på samvær grundet vold og børns utryghed	1427-1735
PROCESBEVILLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		3
26.11.2025	Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling i Haagerbørnebortførelsessag om tilbagegivelse af barn til USA og rækkevidden af § 11, nr. 2	25/27423
10.04.2025	Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om tvangsfuldbyrdelse af samvær og hensynet til barnets bedste	25/03559

19.04.2024 Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om tilbagegivelse efter Haagerkonventionen af barn bortført fra Ukraine under krigen

24/07082

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Betænkning nr. 1166 om internationale børnebortførelser
nr. 1166 · 1989 · Justitsministeriet